

Kunst (beeldende vormgeving/dans/drama/muziek/algemeen)

VWO

Syllabus centraal examen

2011

September 2009

Verantwoording:

© 2009 Centrale Examencommissie Vaststelling Opgaven vwo, havo, vmbo, Utrecht

Alle rechten voorbehouden. Alles uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of enige andere manier zonder voorafgaande toestemming van de uitgever.

Inhoud

Voorwoord	4
1. Inleiding	5
2. Examenstof centraal examen	6
3. Specificatie van de globale eindtermen voor het CE	7
Domein A: Vaardigheden	7
Domein B: Invalshoeken voor reflectie	7
Domein C: Onderwerpen	7
Onderwerp 1: Hofcultuur in de zestiende en zeventiende eeuw	8
Onderwerp 2: Burgerlijke cultuur van Nederland in de zeventiende eeuw	9
Onderwerp 3: Cultuur van het moderne in de eerste helft van de twintigste eeuw	10
Onderwerp 4: Massacultuur vanaf 1950`	11
4. Het centraal examen	13
4.1 Zittingen centraal examen	13
4.2 Vakspecifieke regels correctievoorschrift	13
4.3 Hulpmiddelen	13
4.4 Computertoetsing	13
4.5 Handreiking schoolexamen	13
Bijlage 1. Examenprogramma kunst (algemeen) havo/vwo	14

Voorwoord

Examenprogramma's veranderen van opzet. De minister stelt een examenprogramma op hoofdlijnen vast en wijst in het examenprogramma domeinen en subdomeinen aan, waarover het centraal examen zich uitstrekt. Vroeger werd in het programma ook bepaald het aantal en de duur van de toetsen. Met ingang van 1 augustus 2007 is dat veranderd. De CEVO *) stelt het aantal en de tijdsduur van de toetsen van het centraal examen vast, en de wijze waarop het centraal examen wordt afgenomen. Deze vaststelling wordt gepubliceerd in de Septembermededeling.

Verder geeft de CEVO in een syllabus een beschrijving van en toelichting op de exameneisen voor een centraal examen en informatie over een of meer van de volgende onderwerpen:

- specificaties van examenstof,
- begrippenlijsten,
- bekend veronderstelde onderdelen van domeinen die verplicht zijn op het schoolexamen,
- bekend veronderstelde voorkennis uit de onderbouw,
- bijzondere vormen van examinering (computerexamens),
- voorbeeldopgaven,
- toelichting op de vraagstelling,
- toegestane hulpmiddelen.

Ten aanzien van de specificaties is nog het volgende op te merken. De functie ervan is een leraar in staat te stellen zich een goed beeld te vormen van wat in het centraal examen wel en niet gevraagd kan worden. Naar hun aard zijn ze niet een volledige beschrijving van alles wat op een examen zou kunnen voorkomen. Het is mogelijk - al zal dat maar in beperkte mate voorkomen - dat op een CE ook iets aan de orde komt dat niet met zo veel woorden in deze syllabus staat, maar dat naar het algemeen gevoelen daarvan in het verlengde ligt.

Een syllabus is zodoende een hulpmiddel voor degenen die anderen of zichzelf op een centraal examen voorbereiden. Een syllabus kan ook behulpzaam zijn voor de producenten van leermiddelen en voor nascholingsinstanties.

De syllabus is niet van belang voor het schoolexamen. Daarvoor bestaat een handreiking van de SLO, te vinden op www.slo.nl.

Syllabi worden per examenjaar vastgesteld. Deze syllabus geldt voor het centraal examen van 2011. Syllabi van eerdere jaren zijn niet meer geldig en kunnen afwijken van deze versie. Voor het jaar 2012 wordt een nieuwe syllabus vastgesteld. In de syllabi 2011 zijn de wijzigingen ten opzichte van de vorige syllabus voor het examenjaar 2010 duidelijk zichtbaar. **De veranderingen zijn geel gemarkeerd.** In uitzonderingsgevallen kan een syllabus na publicatie nog worden aangepast, bijvoorbeeld als een in de syllabus beschreven situatie feitelijk veranderd is. De aan een centraal examen voorafgaande Septembermededeling is dan het moment waarop dergelijke veranderingen bekend worden gemaakt. Kijkt u voor alle zekerheid in september 2010 op Examenblad.nl, www.examenblad.nl

Voor opmerkingen over deze tekst houdt de CEVO zich steeds aanbevolen. U kunt die zenden aan info@cevo.nl *) of aan CEVO *), postbus 8128, 3503 RC Utrecht.

De voorzitter van de CEVO,
drs H.W.Laan

*) Op 1 oktober 2009 gaat de CEVO op in het College voor Examens (CvE). De CEVO bestaat dan niet meer, maar besluiten van de CEVO, onder meer over de syllabi, blijven van kracht, zolang deze niet herzien zijn door het CvE. Reacties op deze syllabus kunt u vanaf dat moment ook zenden aan: info@cve.nl of College voor Examens, Postbus 315, 3500 AH Utrecht

1. Inleiding¹

In de vernieuwde tweede fase bestaan naast de 'oude' kunstvakken muziek, handvaardigheid, tekenen en textiele vormgeving vier 'nieuwe' kunstvakken:

- kunst (drama),
- kunst (dans),
- kunst (beeldende vormgeving) en
- kunst (muziek).

De 'nieuwe' kunstvakken heten 'nieuw' omdat zij bij de invoering van de tweede fase aan het eind van de vorige eeuw naast de bestaande kunstvakken werden ingevoerd. De kunstvakken 'nieuwe stijl' worden in deze syllabus in het vervolg dikwijls gezamenlijk aangegeven als kunst (drama etc).

Wijzigingen (2007) ten opzichte van de oude situatie in de tweede fase:

De vaknamen zijn veranderd: de vakken ckv2 en ckv3 en het combinatievak (ckv2,3) zijn vervangen door kunst (drama), kunst (dans), kunst (muziek) en kunst (beeldende vormgeving).

Ckv2 kende geen centraal examen, wel een door de CEVO beschikbaar gestelde 'centrale' eindtoets die deel uitmaakte van het schoolexamen. Kunst (drama etc.) heeft een schoolexamen en een centraal examen. Dat centraal examen bepaalt net als bij de andere vakken de helft van het eindcijfer. Net als de vroegere door de CEVO geleverde eindtoets is het centraal examen een computerexamen. De kunstvakken (drama etc.) hebben alle vier hetzelfde centraal examen met de naam kunst (algemeen).

Wat is er uniek aan de nieuwe kunstvakken in de vernieuwde tweede fase?

De 'nieuwe' kunstvakken zijn de eerste vakken op het havo en vwo met uitsluitend een computerexamen als centraal examen. Dat vergt van scholen een zorgvuldige planning en voorbereiding.

Bovendien is het vrij uniek dat bij de 'nieuwe' kunstvakken een smal deelvak kunst (algemeen) is blijven staan dat uitsluitend een centraal examen heeft.

Verder is het, net zoals bij de 'oude' kunstvakken, mogelijk dat een kandidaat examen aflegt in twee kunstvakken onder bepaalde voorwaarden. Raadpleeg voor meer informatie en regelgeving Het Examenblad, www.examenblad.nl.

Enkele belangrijke veranderingen in het programma van het centraal examen in de vernieuwde tweede fase:

- Het werkwoord 'aangeven' omvat activiteiten als beschrijven, onderzoeken en interpreteren, maar ook beargumenteren en onderbouwen.
- Het subdomein *Kunst en religie, levensbeschouwing* kent één eindterm. Enkele voorbeelden staan in het Aanhangsel. De inhoud van het subdomein is ongewijzigd.
- Havo-programma²
 - Aan het programma is toegevoegd het subdomein esthetica (gedeeltelijk overgenomen van de inhoud van het vwo-programma en aangepast);
 - in het programma is in het subdomein Burgerlijke cultuur uitgebreid naar analogie van de inhoud van hetzelfde subdomein in het vwo-programma.
- De CEVO maakt indien nodig ook nog andere beperkingen en/of specificaties bekend van de examenstof. Dit kan met name betrekking hebben op het onderwerp Massacultuur. Daardoor kan dit onderwerp geactualiseerd en uitgebreid worden.

Deze syllabus bestaat uit de tekst van het geglobaliseerde examenprogramma, gevolgd door een toelichting op de examenstof waarop het centraal examen betrekking heeft.

¹ De tekst van de inleiding is veranderd ten opzichte van de tekst in de syllabus voor het examenjaar 2010.

² Tekst in deze syllabus met betrekking tot het havo is ter informatie opgenomen.

2. Examenstof centraal examen

Het centraal examen heeft betrekking op de domeinen B en C, in combinatie met de vaardigheden uit domein A.

De vier onderwerpen uit domein C waar het centraal examen betrekking op heeft zijn in de komende jaren:

Kunst (algemeen) 2010	Kunst (algemeen) 2011	Kunst (algemeen) 2012	Kunst (algemeen) 2013
		Cultuur van de kerk in de elfde tot en met veertiende eeuw	Cultuur van de kerk in de elfde tot en met veertiende eeuw
Hofcultuur in de zestiende en zeventiende eeuw	Hofcultuur in de zestiende en zeventiende eeuw	Hofcultuur in de zestiende en zeventiende eeuw	Hofcultuur in de zestiende en zeventiende eeuw
Burgerlijke cultuur van Nederland in de zeventiende eeuw	Burgerlijke cultuur van Nederland in de zeventiende eeuw		
Cultuur van het moderne in de eerste helft van de twintigste eeuw	Cultuur van het moderne in de eerste helft van de twintigste eeuw	Cultuur van het moderne in de eerste helft van de twintigste eeuw	Cultuur van het moderne in de eerste helft van de twintigste eeuw
Massacultuur in de tweede helft van de twintigste eeuw	Massacultuur in de tweede helft van de twintigste eeuw	Massacultuur in de tweede helft van de twintigste eeuw	Massacultuur in de tweede helft van de twintigste eeuw

3. Specificatie van de globale eindtermen voor het CE

Domein A: Vaardigheden

Eindterm 1

De termen en begrippen die op het examen bekend worden verondersteld, zijn noodzakelijk voor het bereiken van twee doelen:

- vaardigheid (adequate receptie en reflectie),
- kennis (begrip van verbanden tussen kunst en cultuur).

Deze doelen hangen vanzelfsprekend met elkaar samen en zijn inhoudelijk gerelateerd aan de domeinen B en C. De functie van kunst zoals aangegeven in de invalshoeken van domein B kan maar zelden los worden gezien van het kunstwerk zelf. Binnen het werkveld is men het er bovendien over eens dat het ongewenst is functie en kunstwerk geheel los te koppelen. Voor het nader beschouwen / beluisteren van een kunstwerk in het kader van Kunst (algemeen) is veelal een discipline-georiënteerd begrippenapparaat nodig. Dit is de reden waarom eindterm 1 uit domein A opgesteld is. Veel voor 'adequate receptie en reflectie' benodigde begrippen zijn basaal en begrepen in wat in de voorafgaande jaren is aangeleerd. De overige zullen alsnog binnen het programma Kunst (algemeen) moeten worden verworven.

Het examenprogramma en de syllabus bevatten geen lijst. In 2000 heeft KPC Groep een Model Kunstbeschouwen samengesteld. Aan de hand daarvan kan een basislijst worden samengesteld. Voor de wisselende onderwerpen zijn er ook specifieke begrippen. Die kunnen - als zodanig gemarkeerd - in de lijst worden opgenomen. De CEVO kan bovendien bekend maken dat voor een bepaald examenjaar met name genoemde termen en begrippen zijn toegevoegd.

Domein B: Invalshoeken voor reflectie

Eindtermen 2 tot en met 7

De concrete invulling van de invalshoeken is verbonden met de onderwerpen, genoemd in domein C eindterm 8. Een nadere uitwerking staat in de toelichting op de onderwerpen binnen die eindterm.

Domein C: Onderwerpen

Eindterm 8

Onderwerp 1: Hofcultuur in de zestiende en zeventiende eeuw

Accenten binnen het onderwerp:

- paleizen, villa's, tuinen;
- commedia dell'arte, komedie/tragedie, hofmuziek, opera, comédie-ballet, hofdans, hofballet, Monteverdi;
- verschuiving van religieuze aandacht naar wereldlijke macht;
- Italiaanse hoven (hof van Mantua, de familie Medici);
- Versailles: tuinen, exterieur, interieur en wandtapijten (Lodewijk XIV);
- vorstelijke verzamelingen.

Specificaties van het onderwerp vanuit domein B invalshoeken voor reflectie:

Kunst en religie, levensbeschouwing

- Visies op geschiedenis: christelijke heilsgeschiedenis, mythologische en historische visies op geschiedenis via scheppingsverhalen uit de oudheid en via klassieke historieschrijvers. Pogingen om - allegorisch - deze twee werelden te verbinden.
- Bijvoorbeeld:
 - oudheid, klassieke mythologie: liefde van de goden;
 - humanisme: portretten en individualisering.
- Voorbeelden: Ovidius ('Metamorfozen'); Lodewijk XIV als Apollo, zonnegod, keizercultus.

Kunst en esthetica

- Schoonheid als eenheid van delen, maat, verhouding, symmetrie, orde.
- Klassieke theorieën over schoonheid.
- Werkelijkheid en ideaal.
- Ontwikkelingen in de muziek: prima en seconda prattica, akkoordbegrip.
- Commedia dell'arte: eenheid van persoon en rol.
- Retorica en affectenleer.
- Natuur: wetten van de (goddelijke) natuur gezocht, 'schone natuur'.
- Originaliteit: inventiviteit binnen de bestaande kaders.
- Voorbeelden: Plato, Aristoteles, Alberti, Vasari, Bellori.

Kunstenaar en opdrachtgever; politieke en economische macht

- Ontworsteling aan 'ambacht'; naar 'artes liberales', ook theoretische kennis. Naast 'vrije ondernemer' toch grootste status als 'hofkunstenaar'.
- Opleiding: onder Lodewijk XIV zeer gecentraliseerd in 'academies'.
- Opdrachtgevers: naast het hof ook kerkvorsten, patronage.
- Organisatie samenleving: streven van vorsten naar sterkere, centrale macht, ook economisch.
- Verzamelingen: vorsten verzamelen oudheden en eigentijdse kunst → status van de vorst.

Kunst en vermaak

- Thema's zoals liefdes der goden hebben ook een vermaaksfunctie.
- Monodie, specifiek instrumentale muziek.
- Villa's als 'lustoorden'.
- Spelletjes en fonteinen in tuinen.
- Theaterspektakel, opera (Lully, Molière).
- Hofdans, hofballet en danssuite (gestileerde dansen en muziek).

Kunst, wetenschap en techniek

- Optica, perspectief, anatomie, landmeten, cartografie.
- Onderzoek van werkelijkheid.
- Samenhangend, steeds 'mechanischer' wereld (machinerieën).
- Voorbeeld: Leonardo.

Kunst intercultureel

- Ontdekkingsreizen.
- Voorbeeld: 'Le bourgeois gentilhomme'.

Onderwerp 2: Burgerlijke cultuur van Nederland in de zeventiende eeuw

Accenten binnen het onderwerp:

- stadhuis/paleis op de Dam;
- genres in de schilderkunst;
- stadsschouwburg van Amsterdam; rederijerskamers (bijvoorbeeld Vondel); kluchten en tragedies, spektakelstukken;
- rol van het orgel (Sweelinck); diverse muzikale genres voor de kleine kring;
- Chinees porselein (Delfts aardewerk);
- encyclopedische verzamelingen.

Specificaties van het onderwerp vanuit domein B invalshoeken voor reflectie:

Kunst en religie, levensbeschouwing

- Visies op geschiedenis: religieus én wereldlijk.
- Diversiteit van christelijke geloofsovertuigingen.
- Bijvoorbeeld: in stadhuis op de Dam - opstand tegen Spanje parallel aan opstand Bataven tegen Romeinen; Vanitas (oudheid - stoïcijns, bijbel - Prediker); diverse -moralistische - genres.

Kunst en esthetica

- Schoonheid van de zichtbare wereld, naast klassieke theorieën.
- Protestantse visies op de kunsten.
- Kennis van menselijke hartstochten.
- Aristotelische principes in het theater.
- Natuur: zichtbare (goddelijke) natuur.
- Originaliteit: inventiviteit én 'blijven bij je stiel'.
- Voorbeelden: Descartes, Lebrun ('traité des passions' en andere modellenboeken).

Kunstenaar en opdrachtgever; politieke en economische macht

- Opleiding: ateliers; reizen naar Rome; niet centralistisch → steden/regio's. Onderscheid tussen 'ambachtsman' en 'geleerde kunstenaar'. 'Studie' oudheid belangrijk.
- Opdrachtgevers: vrije markt, overheden, gezelschappen.
- Organisatie samenleving: de Republiek zoekt zijn plaats tussen grootmachten (17e eeuw); Amsterdam 'centrum wereldhandel'.
- Verzamelingen: encyclopedische verzamelingen en rariteitenkabinetten.

Kunst en vermaak

- Ter lering en vermaak.
- Vermaak als medicijn (klucht).
- Bijvoorbeeld: Brederode.

Kunst, wetenschap en techniek

- Empirisch onderzoek.
- Camera obscura.
- Kunst- en vliegwerk (toneelmachines).

Kunst intercultureel

- Ontdekkingsreizen: wisselwerkingen in Chinees porselein - Delfts aardewerk.
- Schilderijen flora/fauna/mensen, landschappen vreemde landen als 'reisverslag met Hollandse ogen'.

Onderwerp 3: Cultuur van het moderne in de eerste helft van de twintigste eeuw

Accenten binnen het onderwerp:

- architectuur - systeembouw, vorm en functionaliteit;
- futurisme;
- Schönberg in verband met expressionisme en seriële muziek; Strawinsky en antiromantische tendensen; Satie;
- naar abstractie in de beeldende kunst;
- Ballets Russes;
- kostuumontwerpen van Popova, Stepanova;
- expressionistische dans;
- jazz;
- film/theater en verwerping van 'realisme' (Eisenstein, Brecht);
- verzamelingen: collectie museum Kröller-Müller, volkenkundige musea, volksmuziek (Bartók).

Specificaties van het onderwerp vanuit domein B invalshoeken voor reflectie:

Kunst en religie, levensbeschouwing

- Visies op geschiedenis: breuk met het verleden.
- Utopieën van nieuwe tijd: kunst is baanbreker voor die nieuwe tijd; kunst wil maatschappij veranderen.
- Kunst heeft op zich geestelijke waarde (democratisering van de kunst als gedachte), zeker abstractie, en universele betekenis (heeft geen verhalen, verwijzingen nodig).
- Voorbeelden zijn ondergeschikt aan vormgeving en onderzoek.

Kunst en esthetica

- Van het materiële naar het geestelijke: verwerping natuurgetrouwheid; vorm, verhouding (De Stijl).
- Expressietheorieën; vervreemding; emancipatie van de dissonant (Kandinsky, Brecht).
- Morele aspecten van verwerpen van decoratie (form follows function; Loos).
- Definiëren van specifieke grondslagen van elke kunstdiscipline; bij muziek en dans meer op de voorgrond treden van het ritme.
- Natuur: de structuur achter de zichtbare natuur.
- Originaliteit: samen met een groep gelijkgestemden het nieuwe brengen.

Kunstenaar en opdrachtgever; politieke en economische macht

- Opleiding: andere dan traditionele academies zijn nodig met een onderzoekende, experimentele houding (Bauhaus); zelfstandige gezelschappen (dans, drama, muziek).
- Opdrachtgevers: waarderen en steunen de onafhankelijkheid van kunstenaars en hun zoeken naar nieuwe mogelijkheden.
- Maatschappelijke organisatie: 'breukvlak': oude en nieuwe maatschappelijke vormen botsen; nationalisme versus internationalisme; socialisme.
- Verzamelingen: kunstgalerieën; individuen, naar eigen smaak (de staat verzamelt oude kunst).

Kunst en vermaak

- Film als amusement, theatershows.
- Amusementsideeën van muziek.

Kunst, wetenschap en techniek

- Kunst probeert de werkwijze van wetenschap te hanteren: grondslagenonderzoek; muzikale bronnen (partituren); kunst als 'laboratorium' (Bauhaus); onderzoek nieuwe materialen en hun eigenschappen; uitbreiding begrip klankkleur.

Kunst intercultureel

- Onderzoek volksmuziek (Bartók).
- Maskers en beelden uit Afrika en Oceanië.
- Jazz.
- Niet-Europese invloeden op Picasso, Matisse en Kirchner.
- Exotische aspecten van Ballets Russes.
- Theater: oosterse invloeden.

Onderwerp 4: Massacultuur vanaf 1950

- popart en massamedia;
- soaps, comedy, tv-drama, videoclip;
- musical;
- mainstream en subculturen;
- popmuziek, filmmuziek, elektronische muziek;
- fusion en cross over;
- multidisciplinaire kunst;
- postmodernistische kunst in relatie tot massacultuur;
- verzamelingen: bijvoorbeeld Centre Pompidou, Groninger museum.

Specificaties van het onderwerp vanuit domein B invalshoeken voor reflectie:

Kunst en religie, levensbeschouwing

- Visies op geschiedenis: fragmentarisch; opgeven van vooruitgangsidee; richtinggevende ideologieën zijn er niet; consumeren, vermaakt worden.
- Postmodernisme, Jencks
- Grote verscheidenheid in levensbeschouwingen waaronder relativisme, cynisme, 'no illusion' (punk), hedonisme.
- Veelheid van betekenissen door citaten en fragmenten; realiteiten; eigen fantasieën (Eco).
- Bijvoorbeeld: 'verleidelijke' massaproducten; rollen die mensen spelen, 'sterren'; seks en geweld; (nep)sentimentele beelden; geësceneerde beelden.

Kunst en esthetica

- Geen vaststaande esthetische normen.
- Herwaardering ornament.
- Herwaardering verhalende verwijzingen.
- Complexiteit en tegenspraak (Venturi).
- Herwaardering figuratie.
- Cultuurrelativisme.
- Natuur: natuur en clichés over de natuur.
- Originaliteit: hoeft niet; clichés en (stijl)citaten mogen.
- Grensoverschrijdingen van veel kunst disciplines.

Kunstenaar en opdrachtgever; politieke en economische macht

- Opleiding: vrij individualistische, eclecticische leerroute.
- Opdrachtgevers:
 - voor zogenaamde hoge cultuur subsidies en sponsors;
 - massacultuur → marktmechanismen.
- Het spanningsveld tussen 'hoge' en 'lage' kunst.
- Sterrendom.
- Maatschappelijke organisatie: globalisering; sterke individualisering (pluralisme, subculturen).
- Verzamelingen: behalve eigen smaak, inspelen op actualiteit; kunst als handel en investering.

Kunst en vermaak

- Hollywoodfilms, tv, reclame, stripverhalen, posters, megatentoonstellingen en manifestaties.
- Popmuziek, soaps, videoclip, musicals.
- Kleding.

Kunst, wetenschap en techniek

- Reproduceerbaarheid.
- Computertechnieken en elektronische kunst; virtual reality.
- Audiovisuele media.

Kunst intercultureel

- (Stijl)citaten uit verschillende culturen, c.q. subculturen.
- Fusion, cross over.
- Wereldwijd opereren van kunstenaars.
- Westerse kunst als maatstaf versus cultuurrelativisme.
- Kunst van allochtonen; wereldmuziek.

4. Het centraal examen³

4.1 Zittingen centraal examen

Raadpleeg hiervoor Het examenblad, www.examenblad.nl

4.2 Vakspecifieke regels correctievoorschrift

Voor dit examen is geen vakspecifieke regel vastgesteld.

4.3 Hulpmiddelen

Raadpleeg hiervoor Het examenblad, www.examenblad.nl

4.4 Computertoetsing

Het centraal examen kunst (drama ect.) wordt op de computer aangeboden. Het is van belang dat er voor iedere leerling een computer met koptelefoon beschikbaar is tijdens het examen.

In 2009 en de eerste jaren erna bestaat het computerexamen in twee smaken.

Allereerst het computerexamen waarbij de computer fungeert als multimediaal middel voor het presenteren van het examen. De kandidaten antwoorden echter op papier, en ook de correctie gaat zoals bij papieren examens gebruikelijk.

Daarnaast wordt het examen aangeboden in ExamenTester, speciaal voor onze centrale examens door Cito ontwikkelde software. Bij een examen in ExamenTester is sprake van volledige *computer based testing*. Dat wil zeggen dat niet alleen de content multimediaal op de computer wordt gepresenteerd, maar de kandidaten voeren ook hun antwoorden met muis en toetsenbord in. Ook de eerste en tweede correctie gebeurt op de computer.

4.5 Handreiking schoolexamen

De SLO heeft een handreiking schoolexamen kunst havo/vwo tot stand gebracht.

Deze is te vinden en te downloaden op: <http://www.slo.nl/>

³ De tekst over computertoetsing is veranderd ten opzichte van de tekst in de syllabus voor het examenjaar 2010.

Bijlage 1. Examenprogramma kunst (algemeen) havo/vwo

Het eindexamen

Het eindexamen bestaat uit het centraal examen.

Het examenprogramma bestaat uit de volgende domeinen:

- Domein A Vaardigheden
- Domein B Invalshoeken voor reflectie
- Domein C Onderwerpen.

Het centraal examen

Het centraal examen heeft betrekking op de domeinen B en C in combinatie met de vaardigheden uit domein A.

De CEVO wijst uit domein C drie onderwerpen aan voor het havo-examen en vier onderwerpen voor het vwo-examen. De CEVO stelt het aantal en de tijdsduur van de zittingen van het centraal examen vast en maakt indien nodig een beperking en een specificatie bekend van de examenstof.

De examenstof

Domein A: Vaardigheden

1. De kandidaat kan:

- de belangrijkste termen en begrippen hanteren uit de kunstdisciplines beeldende vormgeving, dans, drama en muziek die voorwaardelijk zijn voor adequate receptie en reflectie, en noodzakelijk voor begrip van verbanden tussen kunst en cultuur;
- informatie over kunst en cultuur herkennen, benoemen en toepassen om verbanden aan te geven;
- bij het reflecteren bronnenmateriaal op een adequate wijze hanteren;
- overeenkomsten en verschillen noemen en beargumenteren met betrekking tot het beschouwingsapparaat bij de vier kunstdisciplines (alleen vwo).

Domein B: Invalshoeken voor reflectie

Subdomein B1: Kunst en religie, levensbeschouwing

2. De kandidaat kan aangeven met welke visies, doelen, middelen en inhouden de kunsten religieuze en/of levensbeschouwelijke uitgangspunten vertolken.

Subdomein B2: Kunst en esthetica

3. De kandidaat kan aangeven welke ideeën over schoonheid in kunst en kunstwaardering een rol spelen.

Subdomein B3: Kunstenaar en opdrachtgever; politieke en economische macht

4. De kandidaat kan aangeven welke invloed opdrachtgevers en politieke ideeën hebben op de rol en de inhoud van kunst en op de positie van de kunstenaar.

Subdomein B4: Kunst en vermaak

5. De kandidaat kan aangeven hoe vorm en inhoud bepaald worden door de vermaaksfuncties van kunst in relatie tot het daarbij betrokken publiek.

Subdomein B5: Kunst, wetenschap en techniek

6. De kandidaat kan aangeven hoe kunst en wetenschap/techniek op elkaar inwerken.

Subdomein B6: Kunst intercultureel

7. De kandidaat kan aangeven hoe Westerse en niet-Westerse kunst en cultuur elkaar wederzijds beïnvloeden.

Domein C: Onderwerpen

8. De kandidaat kan de eindtermen van domein A en B toepassen op voorbeelden uit de volgende onderwerpen:
- de cultuur van de kerk in de elfde tot en met veertiende eeuw;
 - de hofcultuur in de zestiende en zeventiende eeuw;
 - de burgerlijke cultuur van Nederland in de zeventiende eeuw;
 - de cultuur van Romantiek en realisme in de negentiende eeuw;
 - de cultuur van het moderne in de eerste helft van de twintigste eeuw;
 - de massacultuur vanaf 1950.